

# Andrzej Bąkowski

---

"Wnoszenie apelacji cywilnej :  
poradniki prawnicze", Z. Krzemiński,  
Warszawa 1999 : [recenzja]

---

Palestra 43/11(503), 106-107

---

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

■ **Z. Krzemiński:**  
*Wnoszenie apelacji cywilnej.*  
*Poradniki prawnicze*

**Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 1999 r., ss. 113**

Jakże szczęśliwi, nie wiedząc o tym zapewne, są młodzi prawnicy, którzy teraz, „z marszu”, wchodzą w cywilny system proceduralny. Przejrzysty, trójinstancyjny, dający ich klientom możliwość wszechstronnej obrony interesów. Uniknęli przebrnięcia przez meandry „socjalistycznego” prawa w okresie PRL. Jest oczywiste, iż z nowego systemu trzeba perfekcyjnie korzystać. To ułatwiają profesjonalnie napisane poradniki, z nastawieniem praktycznym, ale i nie uciekającym od polemiki z różnymi poglądami, które występują zarówno w orzecznictwie sądowym jak i literaturze prawniczej. Wspomnianym wyżej założeniom odpowiadają opracowania adwokata dr. Zdzisława Krzemińskiego. W nr. 5–6 Palestry miałem przyjemność napisać o poradniku „Wnoszenie kasacji cywilnej”, obecnie niestrudzony autor w czerwcu br. podpisał do druku, a wydawnictwo C.H. Beck błyskawicznie, bo już w lipcu br., wydało „Wnoszenie apelacji cywilnej”. Będzie to już kompletny zestaw podstawowych podręczników dotyczących środków odwoławczych tego autora. We wstępie Z. Krzemiński świadomie pomija ocenę prawną aktów normatywnych „minionego okresu”, odsyłając czytelników do poprzedniego poradnika.

Tym razem na początku opracowania zamieszcza wykaz literatury przedmiotu (co, przypominam, przeoczył zrobić przy „Wnoszeniu kasacji”). Sądzę, że ma to znaczenie dla tych czytelników, którzy w sposób rzetelny chcą zgłębić rozważania autora w oparciu o dostępne źródła.

Poradnik składa się z trzech części: I. Apelacja w sprawach cywilnych, II. Wzory, III. Teksty aktów prawnych.

Część I jest charakterystyką apelacji. Autor opowiada się za definicją „pełnej” apelacji, «*cum beneficio novorum*», z możliwością powoływania nowych dowodów i przytaczania nowych faktów (art. 381 k.p.c.). Jednakże z ryzykiem pominięcia ich przez sąd apelacyjny, gdy strona mogła je przytoczyć przed sądem I instancji, chyba że potrzeba ich powołania wynika później. Dalej autor rozważa na tle orzecznictwa przedwojennego i ostatniego z r. 1997 (str. 5–6) kapitalny problem czy sąd II instancji związany jest ustaleniami faktycznymi przyjętymi przez sąd I instancji (orzecz. SN z 23 lutego 1935, 15 maja 1997, 26 stycznia 1998). Autor, podobnie jak A. Zieliński uważa, iż sąd II instancji władny jest, i powinien dokonać korekty ustaleń sądu I instancji nawet wtedy, gdy sąd I instancji nie przeprowadził dodatkowego postępowania dowodowego, a błędy w ustaleniach stanu faktycznego są oczywiste. Zatem i w tym opracowaniu są cechy dobrego komentarza, polemiki autora z różnymi poglądami, co niewątpliwie podwyższa walor książki. Ciekawy jest wywód dotyczący legitymacji do wnoszenia

apelacji (s. 9–17). Z. Krzemiński jest konsekwentny. Podobnie jak przy wnoszeniu kasacji wyłącza możliwość występowania prokuratora w postępowaniu apelacyjnym w sprawie rozwodowej z uwagi na jej intymność. Jednakże podaje, że jego pogląd w tej materii nie jest podzielany powszechnie (inaczej J. Ignatowicz, F. Rusek, Z. Resich, W. Siedlecki i uchwała SN z 23 marca 1981 III CZP 14/81 – OSN 1981, poz. 184).

Ważny temat zarzutów apelacyjnych został uwzględniony szeroko (s. 41–56). Z. Krzemiński trafnie argumentuje, nie zgadzając się z paroma orzeczeniami SN, glosatorami: S. Rejmanem, E. Wengerkiem, B. Dobrzańskim, opracowaniem M. Piekarskiego, że nie powinno się czynić różnicy między „całkowitym” a „częściowym” pozbawieniem strony możliwości obrony swych praw. Każde, najmniejsze ograniczenie praw do przedstawienia swego interesu przed sądem, powinno skutkować nieważnością postępowania. Tu zresztą Krzemiński nie jest odosobniony. Podobne stanowisko zajmuje W. Siedlecki. Interesująco jest opracowany problem zarzutu sprzeczności istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego materiału, szczególnie w wymiarze rozróżnienia ich z błędem w logicznym rozumowaniu sądu (s. 52). Na tym tle często w apelacjach dochodzi do nieporozumień. To samo dotyczy zagadnienia zgłaszania nowych dowodów (s. 55). Poradnik pomaga w precyzyjnym formułowaniu wniosków i zarzutów w omawianym zakresie.

Istotne kwestie roli adwokata-pełnomocnika strony, kosztów postępowania apelacyjnego są klarownie zaprezentowane na s. 56–66. Na s. 63, zapewne na skutek błędu drukarskiego wartość wpisu tymczasowego pobieranego przez sąd w sprawie rozwodowej, podano w złotych od 30 do 60, gdy powinno być od 30 do 600.

Część II poradnika zawiera wzory 3 skondensowanych apelacji, część III dotyczy tekstów aktów prawnych, aby uczynić opracowanie całością zamkniętą i prawdziwie podręczną dla czytelnika. Tytuł rekomendowany jest przez Naczelną Radę Adwokacką.

*Andrzej Bąkowski*